

14.6.2011

8
KOHDUNKAULANSYÖVÄN JOUKKOTARKASTUSTOIMINNAN
TOTEUTUMINEN V. 2010

Terke 2011-814

TJA Terveyslautakunta päättäneen merkitä tiedoksi Vita-Terveyspalvelut Oy:n selvityksen kohdunkaulansyövän joukkotarkastustoiminnan toteutumisesta vuonna 2010.

Lisätiedot:

Pellinen Jukka, hallintoylilääkäri, puhelin 310 42305

LIITE

[Raportti Helsingin papaseulonnasta](#)

Esittelijä Vita-Terveyspalvelut Oy on toimittanut 31.5.2011 ylilääkäri Jukka Hurmeen ja patologian erikoislääkäri Eero Taskisen laatiman raportin kohdunkaulansyövän joukkotarkastustoiminnasta vuonna 2010.

./. Raportti on kokonaisuudessaan esityslistan tämän asian liitteenä.

"Helsingin terveyskeskus kilpailutti 2008 kohdunkaulan syövän seulonnan, jonka kilpailutusprosessin seurauksena seulonnan on saanut suorittaakseen seulontavuodesta 2009 lähtien VITA-Terveyspalvelut Oy.

Seulonnan organisaatio ja laadunvalvonta

Kaikki seulonnan työvaiheet, siis sekä näytteenotto että näytteiden tutkiminen, on akkreditoitu standardien SFS-EN ISO/IEC 17025 ja SFS-EN-ISO 15189 mukaan. Kutsukirje sekä uusintakutsu olivat Suomen Syöpärekisterin ohjeen mukaisia. Ajanvarauksessa internet-ajanvarausta käytti 54 % seulotuista loppujen käyttäessä puhelinajanvarausta tai kutsukirjeessä ilmoitettua esivarattua aikaa.

Näytteenotto suoritettiin keskitetysti yhdessä osoitteessa Helsingin keskustassa (Vita Lääkäriasema, seulontaosasto, Mikonkatu 7). Viisi vastaanottohuonetta näytteenottajineen on resursoitu pelkästään papaseulontaan. Näytteenoton keskittämällä yhteen paikkaan on varmistettu myös näytteenoton suorittaminen kokonaisuudessaan akkreditoinnin pätevyysalueen sisäisenä toimintana. Näytteenotto on

14.6.2011

---

toiminut osittain myös lauantaisin. Näytteenottajat ovat alan ammattilaisia, joilla on vuosien kokemus näytteenotosta. Pitkiä jonotusaikoja ei käytännössä ole ollut. Näytteenoton laatua on seurattu jatkuvasti esitarkastajien ja patologioiden sekä toiminnan johtoryhmän toimesta. Tutkittavat ovat voineet antaa kirjallista palautetta, joka on ollut lähes kauttaaltaan myönteistä. Mm. internet-ajanvaraus on saanut kiitosta. Syksyllä järjestettiin viikon aikana asiakastytyväisyyskysely näytteenotosta, johon vastasi lähes 500 seulontakävijää. Palaute oli erittäin positiivista. Kysymykset ja tyytyväisten prosenttiosuus alla, muut vastausvaihtoehdot olivat "ei" ja "en osaa sanoa".

Oliko saamanne kutsukirje ja ohjeistus mielestänne selkeä? (Kyllä 99,8%)

Tapahtuiko ajanvaraus tutkimukseen tuloa varten mielestänne joustavasti ja helposti? (Kyllä 98,5%)

Oliko palvelu ilmoittautumisen yhteydessä mielestänne ystävällistä ja sujuvaa? (Kyllä 99,1%)

Oliko odotusaika mielestänne kohtuullinen? (Kyllä 99,6%)

Oliko näytteenottajan toiminta mielestänne ammattitaitoista ja luottamusta herättävää? Kyllä 99,3%

Oliko näytteenottajan toiminta mielestänne ystävällistä ja sujuvaa? (Kyllä 99,3%)

Kerrottiinko teille miten ja koska saatte tutkimustuloksenne? (Kyllä 97,4%)

Näytteet värjättiin Vitan omassa patologian laboratoriossa, josta ne toimitettiin viidelle esitarkastajalle. Nämä toimittivat kaikki ASCUS (Papa-luokka 2) – löydökset ja tätä korkeammat luokat sekä mahdollista hoitoa vaativat ja 10 % normaaleista löydöksistä (laadunvarmistus) kahdelle patologille "European Guidelines" (2008) suosituksen mukaan. Kaikki niin sanotut riskiryhmän näytteet (3834 tapausta) toimitettiin patologeille jälkitarkastukseen. Patologeille lähetettiin 37,2 % näytteistä.

Seulonnan tulokset

Helsingiläisille 25-, 30-, 35-, 40-, 45-, 50-, 55-, 60- ja 65- vuotiaille naisille lähetettiin vuoden mittaan kutsukirje saapua ilmaiseen seulontatutkimukseen. Kutsun saivat myös ne asiakkaat, joilla edellisenä vuonna oli todettu papa-näytteessä solumuutoksia tai joilla oli kontrollia vaativia oireita. Lisäksi vuoden mittaan lähetettiin uusintakutsut niille naisille, jotka eivät varsinaisella kutsulla saapuneet näytteenottoon. Kutsuttuja oli 41 946 ja tutkittuja näytteitä 27 317.

14.6.2011

Osallistumisprosentti oli 65,1 %. Helsingin alueella on osallistumisprosentti vaihdellut vuosina 2005 - 2007 63,1 % – 66,4 % välillä. Aikaa kului näytteenotosta patologin antamaan vastaukseen keskimäärin 12 vuorokautta ja suoraan esitarkastajilta saaduissa vastauksissa luonnollisesti vähemmän. ASCUS-tapauksia ja tätä korkeampia luokkia oli 2355 eli 8,6 % (koko Suomessa vastaava luku noin 6 %) tutkituista ja papa-luokka 3-4 osuus oli 0,6 % tutkituista. Kliinisiin jatkotutkimuksiin ohjattiin yhteensä 354 potilasta eli 1,3 % tutkituista. Helsingin sairaanhoitopiirissä on jatkotutkimuksiin ohjattu potilaita vuosina 2005 – 2007 1,73 % - 1,30 %. Koko Suomessa oli vastaava luku vuonna 2007 0,91 % ja suuremmissa kaupungeissa tätä selvästi pienempi: Turun alueella 0,66 % ja Tampereen alueella 0,66 %. Tämä viittaa poikkeaviin lähetekriteereihin eri alueilla (uusintakutsut ja riskiryhmät).

Jatkotutkimuksiin potilaat lähetettiin Kätilöopiston sairaalan poliklinikalle, jossa suoritettiin kolposkopia- ja muut tutkimukset. Raporttia kirjoitettaessa oli tieto jatkotutkimuksen tuloksista saatavilla 131/354 tutkittavasta. 223 tapauksessa lopullinen johtopäätös on tekemättä, koska lopullista histologista diagnoosia Kätilöopistolta ei vielä ole käytettävissä.

Invasiivisia syöpätapauksia löytyi kolme ja vahvoja syövän esiasteita tai in situ -tapauksia (Carcinoma in situ, Dysplasia gravis, CIN3) 12 tapausta. Primaaritutkimuksessa epäonnistuneet (riittämättömät) näytteet on pystytty korvaamaan uusintanäytteillä.

Yhteenveto

Keskitetty näytteenotto kokonaisuudessaan akkreditoituna toimintana varmistaa myös tämän seulontaprosessin osan lääketieteellisen laadun. Myös asiakastytyväisyyden tunnusluvut olivat suoritettuna kyselytutkimuksessa erinomaisella tasolla. Vuoden 2010 osallistumisprosentti, 65,1 % oli hieman korkeampi kuin aikaisemmassa hajautetussa järjestelmässä keskimäärin. Tähän tulokseen vaikuttaa ilmeisesti myös näytteenottoaikan suotuisa sijainti Helsingin ydinkeskustassa. Vuonna 2010 löytyi uusia syöpätapauksia ja vahvoja esiasteita Helsingissä aikaisempia vuosia 2004–2008 vastaava määrä, joten seulontaa voidaan tältäkin osin pitää onnistuneena ja sen vaikuttavuutta hyvänä. Lopulliset tiedot Kätilöopiston tutkimus- ja hoito-ohjelmaan kuuluvista keskeneräisistä tapauksista tarkentavat vielä nyt esitetyjä tuloksia. Nämä täydentävät tiedot tullaan esittämään normaalin aikataulun mukaan toimitettavassa

---

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Siltasaarekatu 13
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

14.6.2011

---

loppuraportissa vuoden 2011 lopulla.

Seulontayksikön ja jatkotutkimusorganisaation yhteistyö on kehittynyt mm. organisaatioiden välisten kokousten kautta."

Toimitusjohtaja toteaa, että raportin saateen mukaan kyseessä on väliaikaraportti, koska poikkeavien löydösten jatkotutkimusprosessin luonteen vuoksi seulontavuoden 2010 lopulliset diagnoosit ovat saatavissa vasta loppuvuodesta 2011. Paitsi vuoden 2010 väliaikaistulokset raportissa esitetään myös HUS:n Kätilöopiston gynekologian poliklinikalle jatkotutkimuksiin lähetettyjen potilaiden lopulliset diagnoosit vuodelta 2009.

Vuonna 2009 seulontaan osallistui 66,1% kutsutuista ja v. 2010 siis hieman vähemmän, 65,1%. Normaalia poikkeavia papa-löydöksiä (papa-luokka II tai korkeampi) oli v. 2009 7,4% ja v. 2010 8,6%. Jatkotutkimuksiin ohjattiin v. 2009 1,2% ja v. 2010 1,4% tutkituista. Seulontavuoden 2009 jatkotutkimuksista invasiivisia syöpätapauksia löytyi kolme ja vahvoja syövän esiasteita tai in situ -tapauksia (Carcinoma in situ, Dysplasia gravis, CIN3) 19 tapausta. Kaikista v.2010 seulotuista jatkotutkimuksiin lähetetyistä potilaista ei siis vielä ole käytettävissä lopullisia diagnooseja.

Lopuksi toimitusjohtaja toteaa, että nykyinen kohdunkaulansyövän seulontaa koskeva sopimus on voimassa 31.12.2011 saakka ja että terveyskeskuksella on tarkoitus käyttää sopimuksen mahdollistama kahden vuoden optiokausi niin, että sopimus jatkuu alkuperäistä toimitusta vastaavilla ehdoilla 31.12.2013 asti. Toimitusjohtajan on tehtävä päätös option käytöstä viimeistään 30.6.2011. Nykyinen palveluntuottaja on valmis jatkamaan sopimusta nykyisin ehdoin.

Terveysvaikutusten arviointi

Raportissa kuvattu laadukas papa-seulonta on vaikuttavaa ennaltaehkäisevää toimintaa, joka vähentää kohdunkaulansyövän ja pitkälle edenneen kohdunkaulansyövän ilmaantuvuutta.